

Warszawa, dnia 19 marca 2019 r.

Sygn. akt VI Ka 13/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Maciej Schulz (spr.)

Sędziowie: SSO Aleksandra Mazurek

SSO Anita Jarząbek – Bocian

protokolant: sekr. sądowy Paulina Sobota

przy udziale prokuratora Anety Ostromeckiej

po rozpoznaniu dnia 19 marca 2019 r.

sprawy A. Z., syna P. i K., ur. (...) w W.

skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 23 listopada 2018 r. sygn. akt IV K 546/18

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok; kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. N. kwotę 147,60 zł obejmującą wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu udzieloną skazanemu w drugiej instancji oraz podatek VAT.

SSO Anita Jarząbek-Bocian SSO Maciej Schulz SSO Aleksandra Mazurek

Sygn. akt VI Ka 13/19

UZASADNIENIE

A. Z. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z dnia 08. 01.2013 r., sygn. akt III K 471/12 za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony w nocy z 18.01.2012 r. na 19.01.2012 r., na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat; Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie z dnia 01.06.2015 r. III Ko 818/15 zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności i zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 2.02.2012 r. i 03.02.2012 r.; Karę skazany odbywał w okresie od 21.07.2016 r. do 19.07.2017 r.;
2. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z dnia 13.06.2013 r., sygn. akt IV K 414/13 za czyn z art. 288 § 1 k.k. popełniony w dniu 10.03.2013 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 4 lat; Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie z dnia 16.06.2015 r. IV Ko 1263/15 zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności, przy czym uznano, iż czyn ten stanowi wykroczenie i zamieniono orzeczoną karę 6 miesięcy pozbawienia wolności na karę 30 dni aresztu.

Na poczet orzeczonej kary aresztu zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 10 i 11 marca 2013 r., przyjmując, że jeden dzień zatrzymania jest równoważny jednemu dniowi kary aresztu. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie z dnia 30.08.2018 r. IV Ko 1601/18, z uwagi na przedawnienie wykonania kary umorzono postępowanie wykonawcze w przedmiocie wykonania kary aresztu;

3. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z dnia 28. 04. 2015 r., sygn. akt IV K 18/15 za czyn z art. 288 § 1 k.k. popełniony w dniu 14.12.2014 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat; Postanowieniem z dnia 5.12.2017 r., w sprawie o sygn. akt IV Ko 2367/17 zarządzono skazanemu wykonanie zawieszony kary pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z dnia 25.11.2015 r., sygn. akt IV K 548/15 za czyn z art. 288 § 1 k.k. popełniony w okresie od 25-27.02.2015 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 4 lat; Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie z dnia 12.01.2018 r. IV Ko 2366/17 zarządzono skazanemu wykonanie zawieszony kary pozbawienia wolności;

5. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z dnia 18.01.2018 r., sygn. akt IV K 994/17 za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 28.07.2017 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności. Na poczet orzeczonej kary zaliczono skazanemu okres zatrzymania w sprawie w dniu 01.08.2017 r. godz. 06:25 do 02.08.2017 r. godz. 14:00 uznając 2 dni kary pozbawienia wolności za wykonane. Przedmiotową karę skazany odbywa od dnia 24.05.2018 r. do chwili obecnej;

6. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie z dnia 17.04.2018 r., sygn. akt IV K 139/18 za czyn z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 25.08.2017 r., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności; na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres zatrzymania w sprawie w dniach od 30.01.2018 r., godz. 06:25 do 31.01.2018 r., godz. 12:55 uznając tym samym dwa dni kary pozbawienia wolności za wykonane.

Wyrokiem łącznym z dnia 23 listopada 2018 r., sygn. akt IV K 546/18, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie orzekł:

1. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył wymienione w wyrokach opisanych w punktach 3,4,5 i 6 kary jednostkowe pozbawienia wolności i w ich miejsce wymierzył skazanemu A. Z. karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności:

- w sprawie o sygn. akt IV K 18/15 od dnia 14.12.2014 r. godz. 23:40 do dnia 16.12.2014 r. godz. 10:41;
- w sprawie o sygn. akt IV K 548/15 od dnia 05.05.2015 r., godz. 19:40 do dnia 06.05.2015r., godz. 13:25;
- w sprawie o sygn. akt IV K 139/18 od dnia 30.01.2018 r., godz. 06:25 do dnia 31.01.2018r., godz. 12:55;
- w sprawie o sygn. akt IV K 994/17 od dnia 01.08.2017 r. godz. 06:25 do dnia 02.08.2017 r. godz. 14:00 oraz od okres wykonywania kary pozbawienia wolności od dnia 24.05.2018 r., do dnia 23.11.2018r;

3. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. stwierdził, iż w zakresie nie objętym niniejszym wyrokiem łącznym poszczególne wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;

4. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie połączenia kar orzeczonych wyrokami opisanymi w punkcie 1 i 2;

5. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. N. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych), którą należy powiększyć o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej obrony udzielonej skazanemu z urzędu;

6. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 626 § 1 k.p.k. odstąpił od pobrania opłaty i zwolnił skazanego A. Z. od ponoszenia wydatków, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca skazanego zaskarżając powyższy wyrok w całości na korzyść skazanego. Wyrokowi temu zarzucił rażąco niewspółmierność kary przejawiającą się w zastosowaniu przez Sąd I instancji błędnej metody łączenia kar, tj. metody asperacji ukierunkowanej na kumulację, podczas gdy bliskość podmiotowa, bliskość przedmiotowa, bliskość czasowa między zbiegającymi się przestępstwami, jak również, a w zasadzie przede wszystkim okoliczności zaistniałe po wydaniu poszczególnych wyroków, w tym w szczególności opinia o skazanym przemawiają za stosowaniem metody absorpcji. W świetle powyższych zarzutów, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie kary łącznej z zastosowaniem pełnej absorpcji, czyli w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, ewentualnie z zastosowaniem zasady asperacji w wymiarze zbliżonym do zasady absorpcji oraz o przyznanie adwokatowi N. N. kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu powiększonych o stawkę podatku VAT, gdyż koszty te nie zostały opłacone w całości ani w części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesiona apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Obrońca zakwestionował wymiar orzeczonej wobec skazanego kary łącznej wskazując, że okoliczności przemawiające na korzyść A. Z. zostały przez Sąd I instancji zmarginalizowane. Swoje stanowisko skarżący uzasadnił właściwym zachowaniem oskarżonego podczas pobytu w zakładzie karnym, brakiem kar dyscyplinarnych, nie stosowaniem wobec skazanego środków przymusu bezpośredniego, nieprzynależeniem do nieformalnych struktur podkultury przestępczej, zgodnym i bezkonfliktowym funkcjonowaniem w gronie współosadzonych, regulaminowym odnoszeniem się do funkcjonariuszy służby więziennej, niesprawianiem problemów wychowawczych oraz wypowiedaniem się A. Z. na temat przestępstw w sposób krytyczny. Zdaniem Sądu Odwoławczego w niniejszej sprawie nie doszło do takiego uchybienia – Sąd Rejonowy bowiem zapoznał się, uwzględnił i odniósł się do opinii o skazanym z Aresztu Śledczego W. – G. (K – 24), a także informacji z CZSW (K – 29 – 32), informacji z KRK (K – 8 – 9), akt wymienionych na karcie 59. Wszystkimi ujawnionymi w sprawie dowodami w postaci dokumentów Sąd I instancji dał wiarę, albowiem nie budziły wątpliwości co do ich prawdziwości, rzetelności i prawidłowości udokumentowanych w nich czynności. Nie były również kwestionowane przez żadną ze stron.

Nie dewaluuując wartości opinii o skazanym (K – 24 – 25) podkreślić należy, iż samo poprawne zachowanie się skazanego nie może stanowić podstawy zmniejszenia jego odpowiedzialności – przestrzeganie obowiązującego w jednostce penitencjarnej regulaminu pozostaje bowiem w sferze powinności wszystkich osadzonych. Zmiany, jakie zaszły w zachowaniu skazanego podczas pobytu w zakładzie karnym stanowią ważne kryterium przy formowaniu kary łącznej, jednakże nie mogą konstituować jedynej podstawy stosowania zasady absorpcji przy łączeniu kar pozbawienia wolności. Niedopuszczalnym jest przyjęcie, że wymierzanie kary łącznej za automatyczny kwantyfikatory przyjmuje zachowanie skazanego w jednostce penitencjarnej. Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Można odróżnić trzy odmienne reguły łączenia kar: zasadę absorpcji, kiedy kara łączna jest równa najniższej spośród kar jednostkowych, zasadę kumulacji – gdy kara łączna jest równa sumie kar jednostkowych oraz pośrednią zasadę asperacji (absorpcji częściowej). Wymierzając karę łączną, trzeba mieć na uwadze, że jest ona swego rodzaju podsumowaniem działalności przestępczej sprawcy w okresie czasu objętym wyrokiem łącznym, tym samym jej surowość powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez sprawcę przestępstw. Stanowi to wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również nieopłacalności przestępczej działalności (zob. M. Szewczyk, Głosa do uchwały SN z 20.1.2005 r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102; zob. także wyrok SA w Warszawie z

12.7.2000 r., II AKA 171/00, OSA 2001, Nr 2, poz. 5). Sąd wydając wyrok łączny, nie rozstrzyga ponownie o stopniu społecznej szkodliwości i winie skazanego w zakresie poszczególnych przestępstw, ale musi rozważyć przedmiotowo – podmiotowy związek między przestępstwami, w zakresie których kary podlegają łączeniu. Im bardziej jest on ścisły, w tym większym stopniu powinno się stosować zasadę absorpcji poszczególnych kar. Przez związek ten należy rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację i czas popełnienia każdego z nich.

Dokonując subsumpcji powyższego wywodu prawnego nt. wymierzania kary łącznej, na gruncie przedmiotowej sprawy nie bez znaczenia pozostaje fakt wielokrotnego wchodzenia w konflikt z prawem skazanego A. Z.. Owa karalność znajduje odzwierciedlenie w karcie karnej (K – 8 - 9). Bez wątplenia jest to okoliczność obciążająca, z której wnioskuje się o naganności zachowania skazanego. W danym stanie faktycznym, wymierzenie kary łącznej na zasadzie absorpcji klóciłoby się z wymogami prewencji. Skazany popełnił przestępstwa na szkodę różnych osób i w różnych konfiguracjach osobowych. Mając powyższe na uwadze oraz wielość, rodzaj i podobieństwo popełnionych na przestrzeni niespełna 3 lat przez A. Z. przestępstw, Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji w zakresie nieistnienia bliskiego związku przedmiotowego pomiędzy nimi. Taki związek wyklucza również brak tożsamości kwalifikacji prawnej wszystkich popełnionych przez skazanego przestępstw. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt popełnienia przez A. Z. przestępstw, za które wymierzono kary nie podlegające objęciu węzłem kary łącznej. Powyższe wskazuje, że skazany pomimo młodego wieku przejawia skłonność do naruszania porządku prawnego i to o co raz większym stopniu społecznej szkodliwości, a to przemawia przeciwko orzeczeniu kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji.

Zważywszy na wszelkie okoliczności sprawy, Sąd Rejonowy zastosował wobec skazanego zasadę częściowej kumulacji (aspercacji) i takie rozstrzygnięcie zdaniem Sądu Odwoławczego jest prawidłowe. Będąc uprawnionym do orzeczenia kary w granicach od 2 lat i 6 miesięcy do 4 lat i 9 miesięcy orzekł karę łączną w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności. Zdaniem Sądu Okręgowego kara ta jest adekwatna do wagi popełnionych przez sprawcę przestępstw, spełnia cele wskazane w art. 85a k.k. Takie ukształtowanie kar stanowi „podsumowanie” całej działalności przestępczej A. Z..

Skazany powinien zrozumieć, że kara łączna nie jest sposobem na premię dla sprawcy większej liczby przestępstw. Ma stanowić całościową ocenę jego zachowań, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego, reakcją na popełnione czyny. Nie ma ona służyć ograniczeniu odpowiedzialności karnej, lecz rzeczywistemu oddaniu zawartości kryminalnej czynów, jakich się dopuścił. Wymierzenie kary przy zastosowaniu zasady absorpcji prowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego więcej przestępstw i do praktycznej bezkarności niektórych zachowań zabronionych. Zasada ta winna być stosowana wyjątkowo. Sąd Okręgowy w toku analizy nad wymiarem kary zapoznał się z opinią z Aresztu Śledczego W. – G.. Poza wzmiankami o braku kar dyscyplinarnych, wypowiedzianiem się w sposób krytyczny na temat popełnionego przestępstwa i dotychczasowego trybu życia nie można stwierdzić, że zachowanie skazanego jest na tyle pozytywnie wyróżniające się, aby stanowiło czynnik przemawiający za złagodzeniem mu kary łącznej. Z kolei przestrzeganie regulaminu obowiązującego na terenie jednostki i poprawne zachowanie w stosunku do przełożonych powinno być normą i nie może być uznawane za okoliczność wystarczająco uzasadniającą znaczne złagodzenie kary łącznej. Niemniej jednak fakt ten nie został zupełnie pominięty przy analizie wymiaru kary. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu przeanalizował wpływ wskazanej opinii na wymiar kary łącznej - przedstawił oddziaływanie dobrych ocen zachowania skazanego z przytoczeniem pozytywnych zachowań, jak i okoliczności świadczących na niekorzyść skazanego. Miało to bowiem wpływ na wymierzenie kary łącznej w niższym wymiarze niż wynikałoby to z samej zasady kumulacji.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Odwoławczy nie znalazł żadnych podstaw do uwzględnienia wniosku apelacji o zmianę zaskarżonego wyroku przez złagodzenie orzeczonej kary łącznej i ukształtowanie jej na zasadzie absorpcji. Zdaniem sądu okręgowego orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności w żadnym razie nie jest karą rażąco surową, wręcz przeciwnie w kontekście granic, w jakich mogła zostać orzeczone jest karą wyważoną w sposób korzystny dla skazanego. Ponadto tak ukształtowana będzie odebrana w odczuciu społecznym jako kara sprawiedliwa.

Na podstawie art. § 2, § 3, § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu Sąd

Odwoławczy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. N. kwotę 147,60 zł obejmującą wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu udzieloną skazanemu w drugiej instancji oraz podatek VAT.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

SSO Maciej Schulz SSO Aleksandra Mazurek SSO Anita Jarząbek-Bocian